

И покрај исполнувањето на поголемиот број критериуми кои ни ги постави ЕУ за да станеме нејзин член, за што е потврдено и во најновиот Извештај на ЕК (напредок во економијата - со приближување кон функционална пазарна економија, борба против корупцијата и криминалот, реформи во судството, во полицијата и визна либерализација), сепак очигледно е дека Грција е таа која "пали и гаси" во Европската унија. Па, така иако името не е меѓу бенчмарковите во Извештајот, како што велат од ЕК, факт е дека тоа е сериозен проблем, кој се испречува на патот на земјата кон ЕУ и НАТО.

Пишува: **Жаклина МИТЕВСКА**

Она што го очекувавме, тоа и го добивме. Европската комисија по трет пат ѝ даде негативен Извештај на Република Македонија во однос на евроинтеграциите. И додека останатите земји на Балканот, како Хрватска, па и Србија, напредуваат во овој поглед, нашата држава, четврта година по ред, останува само на кандидатски статус без препорака за датум за преговори, но и порака дека напролет земјата ќе има можност да го потврди капацитетот за одржување регуларни избори, како деветти критериум, поради кој сега "падна" на испитот пред европските партнери. Но, и покрај исполнувањето на поголемиот број критериуми, кои ни ги постави ЕУ за да станеме нејзин член, за што е потврдено и во најновиот Извештај (напредок во економијата - со приближување кон функционална пазарна економија, борба против корупцијата и криминалот, реформи во судството, полицијата и визна либерализација), сепак очигледно е дека Грција е таа која "пали и гаси" во Европската унија. Па, така иако името не е меѓу бенчмарковите во Извештајот, не

"НЕ ТРЕБА ДА СИ РАКЕТЕН ФИЗИЧАР ЗА ДА ВИДИШ"

НЕ УСЛОВУВААТ КРИТЕРИУМИ, А ДЕКА БАРААТ ПРО

е дел од европското партнерство, како што велат од ЕК, факт е дека тоа е сериозен проблем, кој ѝ се испречува на Република Македонија на патот кон ЕУ и НАТО. Заобиколените одговори на прашањето - што ако ги исполниме сите услови и напролет 2009 година организираме фер избори, а спорот со името остане нерешен, дали тогаш ќе добиеме датум за преговори - укажуваат токму на тоа.

"За нас осумте критериуми и изборите се суштински услови. Кога ќе видиме вистински напредок во исполнувањето на условите, од наша страна можеме да дадеме препорака, но секако живееме во свет во кој сите земји-членки на ЕУ имаат збор во Советот на ЕУ за почеток на преговори за членство, за која било земја и тоа е нешто за што се надевам дека сите кандидатки и потенцијални кандидатки го земаат предвид", вели Оли Рен, еврокомесар за проширување.

БЛОКАДА

"Спорот со Грција станува сè позначајно прашање, не е само билатерално туку и пречка која ја блокира Македонија кон ЕУ и НАТО. Токму од овие причини решавањето на овој спор и нао-

ѓањето на разумен компромис со кој ќе се деблокира тој пат станува круцијално за Македонија. Мое мислење е дека Македонија е подготвена на компромис за фер решение, но за прашањето да биде решено потребна е и флексибилност од Грција. Но, ако и натаму Грција настапува максималистички и ригидно шансите за решение на краток рок се сè помали. Се наоѓаме во најделикатната фаза во процесот на преговори, сè уште верувам дека може да се направи исчекор проблемот да се реши", истакна претседателот Бранко Црвенковски.

И за премиерот Никола Груевски обесхрабрувачки се изјавите на Грција, кои нашиот прием во ЕУ го условуваат со името.

"Особено обесхрабрувачки за нас е тоа што ги слушаме секојдневните изјави на една членка на ЕУ дека сè додека не се постигне договор за името Македонија нема да може да добие датум за преговори, а уште пообесхрабрувачко е тоа што нејзините партнери немаат никаква реакција за тоа", посочи Груевски.

Констатирајќи дека никој нема право да негира нечиј идентитет, хрватскиот претседател Стипе Месиќ, чија земја Хрватска, според најновиот извештај на ЕК, е најблиску до ЕУ од земјите од регионот, а поддржувајќи го македонскиот

КАДЕ ИМАШЕ НЕДОСТАТОЦИ", ЕРВАН ФУЕРЕ

СО ЕВРОПСКИ ДЕМАНТИРААТ МЕНА НА ИМЕТО

колега Бранко Црвенковски, во спорот со Грција, истакна:

"Никогаш не сум бил против компромиси, но не и дека некој треба да се откаже од националниот идентитет или негово негирање".

И додека негативниот Извештај од ЕК за Македонија е уште еден црвен картон, растат шансите за земјите од регионот да се најдат во европското семејство. Па, така во Извештајот е истакнато дека завршувањето на сите преговори за присоединување до крајот на следната година ќе ѝ дозволи на Хрватска да влезе во ЕУ во 2011 година.

Во однос на Србија, ЕК смета дека таа може да добие статус на кандидат во 2009 година доколку целосно соработува со Хашкиот трибунал и постигне видлив напредок во реформите. На Турција ѝ се забележува за спорот со Кипар, а условот за Албанија (Спогодбата за стабилизација и асоцијација со ЕУ ја потпиша на 12 јуни 2006 г.), да добие кандидатски статус е догодина да организира демократски избори. Според ЕК, Босна и Херцеговина и Црна Гора направиле одреден напредок, но имаат уште многу работа на полето на реформите.

Доколку Косово го сака европското партнерство треба да обезбеди правна држава, поголеми човекови права и заштита на малцинствата.

МАКЕДОНИЈА

На 22.12.1995 г. Р Македонија и ЕУ воспоставија дипломатски односи. На 20.3.1996 г. почнаа преговорите за склучување Спогодба за соработка меѓу Р Македонија и Европската унија, како за Спогодбата за транспорт.

На 21.-22. 3.1998 г. во Скопје се одржа првиот состанок на заедничкиот Совет за соработка меѓу Република Македонија и ЕУ. На 24.1.2000 г. ЕУ ги усвои директивите кои се однесуваат на подигнување на нивото на соработка меѓу РМ и ЕУ и на формалното започнување на преговори за потенцијално членство во ЕУ. Во март 2000 г. Брисел воспостави Делегација на ЕУ во РМ, со што односите се подигнаа на амбасадорско ниво. На 5.4.2000 г. официјално почна првата рунда преговори меѓу РМ и ЕУ за Спогодбата за стабилизација и асоцијација. На 24.11.2000 г. на маргините на Самитот во Загреб беше парафирана Спогодбата за стабилизација и асоцијација меѓу РМ и ЕУ. На 9.4.2001 г. Луксембург беше домаќин на потпишувањето на Спогодбата за стабилизација и асоцијација, а заедно со неа и Времената спогодба за трговија и трговски прашања меѓу РМ и ЕУ. На 22.3. 2004 г. РМ во Даблин го

НА 22 МАРТ 2004 Г. МАКЕДОНИЈА ВО ДАБЛИН ГО ПОДНЕСЕ БАРАЊЕТО ЗА ЧЛЕНСТВО ВО ЕВРОПСКАТА УНИЈА

поднесе барањето за членство во ЕУ. На 1.4. 2004 г. стапи во сила Спогодбата за стабилизација и асоцијација, откако ја ратификуваа сите земји-членки на ЕУ. На 6.9. 2004 г. Владата во Скопје ја усвои Националната стратегија за европска интеграција. На 1.10.2004 г. претседателот на ЕК Романо Проди ѝ го предаде Прашалникот на Владата на Р Македонија. На 14. 2.2005 г. Владата ги предаде одговорите на Прашалникот од ЕК на претседателот на ЕК, Жосе Мануел Баросо. На 16.11. 2005 г. ЕК ѝ додели на

РМ статус на кандидат за членство во ЕУ. На 30.1.2006 г. Советот на ЕУ го усвои Европското партнерство со РМ. На 8.11.2006 г. добивме неповолен Извештај на ЕК за напредокот на РМ. На 30.11.2006 г. РМ почна преговори со ЕУ за олеснување на визниот режим. На 6.11.2007 г. беше објавен Извештајот на ЕК за напредокот на РМ во евроинтеграциите - тој не понуди датум за почеток на преговори. На 6.3.2008 г. еврокомесарот за проширување Оли Рен во Скопје ги претстави осумте критериуми (бенчмаркови) за приближување на РМ до ЕУ. На 5.11. 2008 г. РМ доби негативен извештај од ЕК за напредокот.

СРБИЈА

На 29 април 2008 г. во Луксембург, ЕУ го потпиша Договорот за стабилизација и асоцијација со Србија. На 6 мај Франција објави дека 17 европски земји се согласиле за бесплатни визи за граѓаните на Србија. На 29 јуни германскиот

европарламентарец Елмар Брок, главен советник на канцеларката Ангела Меркел за прашања за проширувањето на Европската унија, истакна:

"По Хрватска, Србија може да биде следната земја од Западен Балкан која ќе влезе во ЕУ".

На 9 септември српскиот Парламент го ратификуваше Договорот за стабилизација и асоцијација со ЕУ.

Хрватска потпиша Спогодба за стабилизација и асоцијација со ЕУ на 29 октомври 2001 г. Статусот земја-кандидат

**"ХРВАТСКА ВО ЕУ СИГУРНО
ЌЕ ВЛЕЗЕ ВО 2010 ИЛИ 2011
ГОДИНА", ИВО САНАДЕР**

ѝ беше доделен од Советот на Европа на 18 јуни 2004 г., а на 3 октомври 2005 г. ги почна преговорите со ЕУ.

"Хрватска во ЕУ сигурно ќе влезе во 2010 или во 2011 година", изјави хрватскиот премиер Иво Санадер, при што потенцира дека Хрватска со ЕУ сигурно ќе најде модел за полноправно членство според постојните институционални правила, независно од тоа дали сите земји-членки ќе го ратификуваат Лисабонскиот договор.

НЕУСПЕШНОСТ

Осврнувајќи се на Извештајот за Македонија, европретставникот Ерван Фуере истакна:

"Наша одговорност е да кажеме каде има недостатоци. Не треба да си ракетен физичар за да видиш каде имаше недостатоци", изјави Ерван Фуере, при што забележа дека иако имаше напредок (имплементација на охридскиот Рамковен договор, донесување на Законот за употреба на јазиците), сепак Македонија не ги исполнила политичките критериуми.

Покрај слабостите во јавната администрација, тој не заборава да ги спомне и изборните нерегуларности на 1 јуни годинава, за што потенцира:

"Нема да најдете ниту една држава во ЕУ која одржала такви избори".

Иако македонските политичари Извештајот го оценија како објективен, факт е дека за Македонија полека одминува уште една неуспешна година, а "никакви алиби зошто не сме успеале не помагаат, треба да се фокусираме да работиме и да постигнеме успех".

"Сите објаснувања дека е постигнат напредок, но не доволен да се добие датум не се задоволителни. Извештајот е објективен и на објективен начин ги прикажува состојбите во Македонија. Факт е дека не го искористивме на најдобар можен начин времето кое го имавме и не постигнавме резултати во најважните подрачја кои ни беа наведени. Голема грешка беше одржувањето на предвремените избори, бидејќи изгубивме многу време во кампања, а потоа и постизборно при формирањето на Владата. Во овој момент за Македонија е клучно на Извештајот да се гледа како на јасен список препораки за да не ни се случи идната година повторно да се разочараме", вели Црвенковски.

Премиерот Груевски излезе со констатација дека "Извештајот е реален и, генерално, го содржи она што се случи во Македонија во изминатите 12 месеци, со препорака за слабостите и за нивно надминување".

Оценувајќи го Извештајот, Груевски рече дека во него има "дел позитивни работи, дел реални" и дека тој е во ред, но не се воздржа од коментарот дека "ако кажеме спротивно, можеме да си направиме проблеми".

Недобивањето датум за преговори за опозицијата е уште еден црвен картон за македонската влада. Но, и таа не остана поштедена во Извештајот на ЕК.

Фуере ѝ порача:

"Рака под рака со Владата да работи на исполнување на забелешките од Комисијата и да им овозможи на граѓаните евроинтеграција на земјата".

"Од 2006 година до денес Владата на ВМРО-ДПМНЕ тврди дека ако не оваа година, тогаш следната ќе добиеме датум за преговори. Три години по ред оваа влада добива негативни извештаи од страна на ЕУ. Годинава три месеци слушаме дека Владата исполнила 90 проценти од критериумите, а Европската комисија вели дека ниту еден од реперите не е целосно исполнет. Време е во Македонија да забораваме на фалбите и на рекламите и да почнеме да работиме така како што треба", истакна Радмила Шекеринска, СДСМ.

Од владејачката ВМРО-ДПМНЕ велат дека Извештајот не го отсликува работењето на една партија, туку на сите политички субјекти во државата, вклучувајќи ја и опозицијата, и дека не е сè така црно, односно оти Извештајот содржи и позитивни моменти.

"Како ВМРО-ДПМНЕ го почитуваме овој Извештај и жалиме што не е препорачан датум за започнување преговори. Потенцирани се сите оние заложби кои ги прави Владата, нормално потребно е да се направат дополнителните напори кои ги налага ЕУ, но нашите напори продолжуваат во борбата против корупцијата, организираниот криминал и веруваме дека колку што е можно поскоро, веројатно наредната година, ќе го добиеме датумот за започнување преговори", вели Петар Поп Арсов од ВМРО-ДПМНЕ.

И за ДПА ова е очекуван извештај. Но, топката за изборните нерегуларности, кои беа посочени како главен виновник за негативниот Извештај, ѝ ја префрлија на ДУИ.

"Ова се должи на повеќе работи, однесувањето на Македонија кон интеграциите во НАТО и во ЕУ, како и поради изборните инциденти за кои ние сметаме дека за нерегуларностите на изборите поголема вина има ДУИ, што се покажува со тоа дека голем број нивни функционери имаат кривични пријави", вели Бесим Догани од ДПА.

"За жал, Извештајот не содржи датум за започнување преговори и тоа е една порака која од поодамна ја знаеме. Искрено жалиме што прогресот и сите напори на државата паднаа во сенка на изборното насилство каде ДУИ беше жртва во овој процес", смета Ермира Мехмети од ДУИ.

Иако добивме уште една шлаканица од ЕУ, сепак Ерван Фуере се обиде да го ублажи ударот со најавата за укинување на визниот режим, но и убеденоста дека нашава држава и политичките лидери имаат капацитети да ја одработат следната фаза, што би значело добивање датум за преговори. Во таа насока е и оптимистичката изјава на Груевски дека Владата ќе изготви стратегија за надминување на слабостите наведени во Извештајот.